

In gesprek met . . . **Svyatoslav Lipsky,** **Theosophical Society (TS) Rusland**

Saskia Campert LLM, is afgestudeerd aan de Universiteit Utrecht. Zij is secretaris van Centrum Zeeland en maakt deel uit van de redactie van Theosofia.

Dit jubileumjaar brengt onze gedachten automatisch terug naar Helena P. Blavatsky (HPB) de ultieme bron van onze organisatie. Wij kennen haar als een Russische vrouw, omdat zij zichzelf zo zag en haar geboortestad Ekaterinoslav in Rusland lag. In dit gesprek met Svyatoslav Lipsky, organisering secretary van de TS Rusland, probeer ik een beeld te krijgen van hedendaagse theosofie en theosofen in HPB's geboorteland.

Kunnen we TS Rusland een bloeiende organisatie noemen? Hoe wordt HPB momenteel gewaardeerd? Wordt zij alom herinnerd of slechts door een kleine groep? Op welke wijze worden theosofische denkbeelden verspreid? Hoe is de relatie met theosofen in andere landen, bijv. India, USA en EU? Hoe ziet hij de toekomst? Over deze en andere vragen praat ik met Svyatoslav. In 2019 ontmoette ik hem in Adyar en ik ben blij weer met hem bij te praten. Hij is een gedreven theosoof. We concentreren ons op bovengenoemde onderwerpen en laten de huidige politieke ontwikkelingen zoveel mogelijk buiten beschouwing omdat het meer dan ooit nodig is verschillen te vergeten en bruggen te bouwen.

Even voorstellen aan de lezers

Svyatoslav werd in 1982 geboren in Moskou, waar hij economie studeerde en nog steeds woont. Zijn belangstelling voor spiritualiteit bracht hem in contact met de Roerich Society, boeddhisme, yoga-studies en taoïsme. Rond 1999 kreeg hij *De Geheime Leer* onder ogen, omdat het boek in die periode op grote schaal werd uitgegeven en hij tijdens lange treinreizen de tijd had zich erin te verdiepen. Deze heldere uiteenzetting boeide hem meteen en liet hem niet meer los. Geleidelijk groeide zijn waardering voor en kennis van de wonderbaarlijke beelden die HPB schetst, zozeer dat hij zich nu inzet om de wijsheden uit dit boek te verspreiden. Rond 2012 startte hij een website (theosophist.ru) waarmee vrije toegang tot theosofische boeken ontstond. Met langjarige studievrienden bouwde hij de Witte Lotus Loge in Moskou, die in 2022 officieel werd geregistreerd.

Loges en bekendheid van theosofie

Rusland kent op dit moment acht loges verspreid over het grote land. Moskou herbergt drie loges: Witte Lotus Loge, Anahatta Loge en Sofia Loge. De andere vijf bevinden zich in Siberië.

Evenals in Nederland vormen theosofen een klein deel van de bevolking. De studie van theosofie richt zich in Rusland op standaardwerken als *De Geheime Leer*, *Isis Ontsluierd*, *Collected Writings* en *Mahatma Brieven*, waardoor het voor velen toch een moeilijke weg is. Ook de *Stem van de Stilte*, *Esotheric Buddhism* van Sinnett en werken van andere schrijvers worden bestudeerd.

In Nederland zien wij Roerich en zijn vrouw Helena vaak als bekende theosofen, maar in Rusland ziet men dat anders. Zij worden gezien als spirituele leraren en oprichters van hun eigen Agni Yoga-school. Samenhang en verbondenheid met theosofie wordt wel erkend.

Verspreiding van theosofie

Hoewel de beperkingen tijdens de covidperiode grote nadelen hadden, hebben zij ervoor gezorgd dat digitale contacten, zoals zoommeetings en live streaming, een sprong vooruit maakten. Grote

landen als Rusland, waar mensen honderden kilometers van elkaar wonen, hebben hier flink van geprofiteerd. Vrijwel alle theosofische activiteiten zijn rechtstreeks online te volgen, wat verspreiding van ideeën vergemakkelijkt. Theosofen in Rusland kunnen wekelijks deelnemen aan diverse digitale bijeenkomsten.

Iedere zaterdag en zondag zijn er online uitzendingen. De laatste zaterdag van iedere maand wordt een lezing gepresenteerd door een externe spreker. Svyatoslav herinnert zich gasten als Deepa Padhi, Michael Gomes, Steven Brown, Nancy Secrest, Olanda Ananda, Erica Georgiades en Angels Torra Buron, namen die bij de lezers zeker bekend zullen zijn. Hij zou graag Ingmar de Boer, de nieuwe voorzitter van de Theosofische Vereniging in Nederland, aan dit rijtje toevoegen. Wie weet... Daarnaast worden veel werken naar het Russisch vertaald en/of worden herziene versies uitgebracht. Zo werden recentelijk *From the Caves and Jungles of Hindustan*, *Collected Writings* in vijf delen, de volledige werken van William Q. Judge in vijf delen en *Five years of Theosophy* van G.R.S. Mead opnieuw uitgegeven. Deze boeken zijn alle kosteloos te downloaden.

Meer digitale werken zijn het Engelstalige e-tijdschrift *Modern Theosophical Thought* dat een scala aan onderwerpen biedt, een online theosofische encyclopedie en *Blavatsky's Scrapbooks* van de Adyar archieven.

Contacten als noodzakelijke verbinding

De laatste jaren heeft Svyatoslav regelmatig de Internationale Conventie in Adyar bezocht. Hij heeft dan ook goede banden met Tim Boyd, Marja Artamaa, Crista Umbjärv, Tran-Thi-Kim-Diêu en anderen. Op die momenten blijkt de wereld ineens weer heel klein en verbonden. En dat is beslist noodzakelijk omdat er veel onbegrip bestaat

over het leven en denken van de bewoners van Rusland. Goede connecties nemen immers vooroordelen weg en bevorderen broederschap. Ook de komende Conventie in Adyar hoopt hij weer te bezoeken. Met diverse theosofische groeperingen, zoals ULT, Pasadena en Point Loma, wordt op projectbasis, bijv. bij research projecten, goed samengewerkt. De huidige situatie in de wereld bemoeilijkt dit nu.

Binnen Rusland ontmoeten de loges elkaar jaarlijks bij verschillende grote evenementen, zoals het Congres in november waar Tim Boyd een vaste spreker is via live stream, de Conferentie in april in Kemerovo (Siberië), de Zomerconferentie (dit jaar in Moskou) en het Seminar in Siberië rond 12 augustus, de geboortedag van HPB. Svyatoslav is als organiserend secretaris bij deze evenementen aanwezig. Antroposofen, vrijmetselaars en rozenkruisers hebben in Rusland net als in Nederland allen een kleine eigen aanhang. Met de antroposofen bestaan contacten, die hopelijk kunnen worden uitgebouwd.

Toekomst van theosofie

Theosofie is niet weg te denken uit de wereld, zeker niet in Rusland. Dus de blik is positief op de toekomst gericht. Digitalisering is een mooie vorm om theosofische denkbeelden te verspreiden en daar wordt stevig op ingezet.

Maar Svyatoslav brengt een herkenbaar punt naar voren: we hebben meer leden en met name jongeren nodig. Zelf is hij met veel plezier betrokken geweest bij de jongerenorganisatie WFTY. Gezien zijn leeftijd is actieve deelname niet meer aan de orde, maar als alumnus speelt hij nog een rol achter de schermen. Op initiatief van de TS komt een groep jongeren wekelijks online bijeen, waarbij eigen ervaringen worden besproken en esoterische literatuur wordt bestudeerd. Gehoopt wordt dat hierdoor de verbreiding van theosofie onder jongeren in Rusland zal toenemen.

Tot slot een wens die ik van harte met Svyatoslav deel, namelijk dat de mensheid door bruggen te bouwen en contacten over en weer te intensiveren zal voorkomen dat vooroordelen en miscommunicatie een eigen leven gaan leiden en mensen uit elkaar drijven.

Ons gesprek leert dat theosofie mensen moeiteloos bijeen brengt, ook in tijden dat er spanningen zijn. Juist dan zien we hoe belangrijk en hartverwarmend gesprekken van mens tot mens zijn.

Loge Witte Lotus uit Moskou